

درس دهم: باغچه‌ی اطفال

(آشنایی با نهاد)

به جمله‌های زیر توجه کنید:

دانش‌آموزان رفتند.

دانش‌آموزان ← چه کسانی رفتند؟ دانش‌آموزان

رفتند ← چه کاری انجام شده است؟ رفتن

در جمله‌ی بالا کلمه‌ی «دانش‌آموزان» نهاد است.

نهاد: به کسی یا چیزی که کاری را در جمله انجام می‌دهد، نهاد می‌گویند. نهاد در ارتباط مستقیم با فعل جمله قرار دارد.

مثال) پدرم پرسید.

پدرم ← چه کسی پرسید؟ پدرم

پرسید ← چه کار انجام شده است؟ پرسیدن

نکته: فعل اصلی‌ترین بخش جمله است و بقیه‌ی کلمه‌ها برای کامل کردن معنای جمله می‌آیند.

۸۶- هم معنی کلمات زیر را بنویسید.

اندیشه =

زیستن =

فعل =

مکتب =

طاق =

رونق داشتن =

۸۷- با توجه به متن درس جمله‌های زیر را با فعل مناسب کامل کنید.

الف) شعرهای کودکانه و به نقاشی

ب) هیچ‌یک از این کارها طبع پرشور مرا

ج) روزها و شب‌ها را در کار ابلاغ الفبای ویژه‌ی ناشنوایان تا به مقصود

۸۸- مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

افکار:

اولیا:

اطفال:

کتب:

۸۹- نمودار جمله‌های زیر را بنویسید.

من دریافتم.

کودکان امتحان دادند.

حکیم سفر می‌کرد.

(آشنایی با نهاد)

برای پیدا کردن نهاد در جمله از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

چه کسی؟
 + فعل جمله }
 یا
 چه چیزی؟

مثال) گنجشک پرید. (چه چیزی پرید؟ گنجشک) پس گنجشک نهاد جمله است.
 او رفت. (چه کسی رفت؟ او) پس او نهاد جمله است.

۸۶. هم‌معنی کلمات زیر را بنویسید.

لبریز = نوآور = خشنود =

ذوق = عاجز = ابداع =

۸۷. با توجه به متن درس جمله‌های زیر را با فعل مناسب کامل کنید.

الف) چگونه می‌توان به کودکی که نه می‌شنود و نه حرف می‌زند، خواندن و نوشتن.....

ب) به این فکر که در تبریز کودکانی

ج) حیاط و بام مدرسه لبریز از مردمی بود که به تماشای آنان

۸۸. مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

کودکان: ناشنویان: مدرسه‌ها: مردمان:

۸۹. نمودار جمله‌های زیر را بنویسید.

آن‌ها قبول شدند. دانش‌آموزان خواندند. معلمان آمدند.

۹۰- جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

(الف) کودکی کنجکاو و فعال بودم. (من، او)

(ب) در ساختن طاق مسجد و گچ‌بری استاد بود. (آن‌ها، پدرم)

(ج) این کودکان باور نمی‌کردند که فرزندانشان، خواندن و نوشتن بیاموزند. (تو، اولیا)

۹۱- مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید.

خاموش \neq راست \neq

نمی‌پذیرند \neq نمی‌توانستند \neq

۹۲- جمله‌های زیر را با حرف ربط مناسب به یک‌دیگر متصل کنید.

(الف) شیر کوچولو از این ماجراها بی‌خبر بود؛ قدم یازدهمی را برداشته بود.

(ب) اولیای این کودکان هرگز باور نمی‌کردند که فرزندانشان، خواندن و نوشتن بیاموزند؛ در

پایان سال تحصیلی آن‌ها هم امتحان دادند و قبول شدند.

۹۳- قافیه و ردیف بیت زیر را پیدا کنید.

از تابش این خورشید خندان سرسبز و زیباست، باغ دبستان

۹۴- از متن درس، کلمه‌هایی را پیدا کنید که با حروف داده شده آغاز شوند، سپس با آن‌ها جمله

بسازید.

.....

س:

.....

.....

ک:

.....

۹۵- مفهوم بیت زیر را در یک خط بنویسید.

علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را که به ماسوا فکندی همه سایه‌ی هما را

۹۰. جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

- (الف) کودک خود را به باغچه‌ی اطفال آورده بود. (مادری، من)
 (ب) اتاقی بزرگ بود که همه گرداگرد آن روز زمین می‌نشستیم. (آن، مکتب)
 (ج) از این راه، خانواده‌ی خود را اداره می‌کرد. (تو، پدرم)
 ۹۱. مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید.

سرد ≠ طولانی ≠ شب ≠ تازه ≠

۹۲. جمله‌های زیر را با حرف ربط مناسب به یک‌دیگر ربط دهید.

(الف) پدرم در ساختن طاق مسجد استاد بود؛ در همه‌ی ماه‌های سال نمی‌توانست به کار بنایی
 پردازد.

(ب) حرفه‌ی بنایی و قنّادی را یاد گرفتم؛ هیچ‌یک از این کارها طبع پرشور مرا پر نمی‌کرد.
 ۹۳. قافیه و ردیف بیت زیر را پیدا کنید.

هر روز و هر شب چون باغبانی مشغول کار است با مهربانی

قافیه:

ردیف:

۹۴. از متن درس، کلمه‌هایی را پیدا کنید که با حروف داده شده آغاز شوند، سپس با آن‌ها جمله بسازید.

.....

ش:

.....

.....

ف:

.....

۹۵. مفهوم بیت زیر را در یک خط بنویسید.

نه خدا توانمش خواند، نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم، شه ملک لافتی را

کانون فرهنگی آموزش سؤال‌های دارای پاسخ کامل

۹۶- جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید. (باچه‌ی اطفال - عاجز - نخست - بیاموزند - نمی‌پذیرند - نگهداری)

در همان روزهای مادری کودک خود را به آورد و گفت: «مدرسه‌های دیگر، فرزندم را او راست می‌گفت؛ زیرا آن‌ها نه تنها نمی‌توانستند به کودکش خواندن و نوشتن بلکه از او نیز بودند.

۹۷- در جای خالی یک حرف بنویسید تا کلمه‌ای معنادار درست شود.

است...داد م...صود ت...صیلی امت...ان

۹۸- اصلی‌ترین بخش جمله چیست؟

۹۶. جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید. (می‌گذشت، تعطیل، قفقاز، رونقی، خانواده)

در زمستان‌های سرد و طولانی کار بنایی می‌شد، آن وقت پدرم به قنّادی
می‌پرداخت و از این راه، خود را اداره می‌کرد؛ اما قنّادی نداشت و زندگی به سختی
.....

۹۷. در جاهای خالی یک حرف بنویسید تا کلمه‌ای معنادار درست شود.

لبری... ق...عه فرو...ان ابا...

۹۸. اصلی‌ترین بخش جمله است و بقیه‌ی کلمه‌ها برای معنای جمله می‌آیند.

